

BIOGRAFIA

Maria Aurèlia Capmany i Farnés. Escriptora, pedagoga i política. Neix a Barcelona el 3 d'agost del 1918. Ingressa a l'Institut-Escola i cursa els estudis universitaris de Filosofia i Lletres. Fa de talladora de vidre i desenvolupa activitats pedagògiques. El 1951 és directora de l'Institut Albéniz de Badalona. És becada per l'Institut Francès al Collège de France durant el curs 1952-53 i cursa estudis a la Universitat de la Sorbona. La seua carrera literària s'inicia el 1947, quan és finalista del premi Joanot Martorell amb *Necessitem morir*. Dos anys més tard guanya aquest premi amb *El cel no és transparent*. L'any 1955 publica la novel·la *L'altra ciutat* i més tard publica *Betúlia* (1956). L'any 1957 rep el premi Josep Yxart d'assaig amb *Cita de narradors*. Després apareix *El gust de la pols* (1962) i el 1968 guanya el premi Sant Jordi amb *Un lloc entre els morts*. El seu feminisme, evident en la seua actitud pública i en les seues declaracions, es fa palès en moltes de les seues publicacions com la novel·la *Feliçment jo sóc una dona* (1969). La seua vida sentimental va lligada a la de l'escriptor, filòleg i professor manacorí Jaume Vidal Alcover, amb qui conviu des de finals dels seixanta. En la trajectòria de Capmany també és molt important la seua relació amb el món del teatre, que, com a autora, comença quan l'escriptor Jordi Sarsanedas li demana una obra per a l'Agrupació Dramàtica de Barcelona i ella escriu *Tu i l'hipòcrita*, estrenada el 1959. Més tard, quan Ricard Salvat impulsa la fundació de l'Escola d'Art Dramàtic Adrià Gual, li demana que s'encarregui dels cursos de literatura gramàtica. De les seues peces teatrals, la que causa més impacte és *Preguntes i respostes sobre la vida i la mort de Francesc Layret, advocat dels obrers de Catalunya*, en col·laboració amb Xavier Romeu. En el camp escènic fa incursions també en el teatre de cabaret d'intenció crítica, amb una sèrie de peces escrites expressament per ser representades a La Cova del Drac, local de moda a la Barcelona dels anys seixanta, ara desaparegut. Són d'aquella etapa *Dones, flor i pitança* (1968) i *La cultura de la Coca-cola* (1969) entre d'altres, fetes en col·laboració amb Jaume Vidal Alcover. L'any 1972 rep el Premi de la Crítica Serra d'Or de teatre amb *L'ombra de l'escorpí*. Com a actriu, participa en diverses obres de teatre com *L'Auca del senyor Esteve* o *Primera història d'Esther*, i en cinema, a *El vicari d'Olot*, de Ventura Pons. L'any 1979 rep el Premi del Ministeri d'Afers Estrangers Italià. A la dècada dels vuitanta continua escrivint i publicant amb assiduitat: *Lo color més blau* (1982), el llibre de memòries *Mala memòria* (1987), i la novel·la per a joves, *La rialla del mirall* (1989). L'any 1982 rep el Premi de la Crítica Serra d'Or de literatura infantil i juvenil amb *El malefici de la reina d'Hongria o les aventures dels tres patrons de la nau*. Aquest mateix any rep la Creu de Sant Jordi. També col·labora habitualment en la premsa diària. És regidora de Cultura a l'Ajuntament de Barcelona durant la primera legislatura del Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC). A partir del 1987 assumeix la regidoria d'Edicions i Publicacions. **L'any 1985 participa en el Curs Eivissenc de Cultura amb la conferència «L'Eivissa del poeta».** Mor a Barcelona el 2 d'octubre de 1991.

Font: <https://www.escriptors.cat/autors/capmanyma> i altres.

L'ESCRITORA DEL MES (Agost, 2018)

MARIA AURÈLIA CAPMANY (1918-1991)

Centenari del seu naixement

MARIA AURÈLIA CAPMANY I EIVISSA

Dins el desè Curs Eivissenc de Cultura, organitzat per l'Institut d'Estudis Eivissencs, que tingué lloc del 26 de novembre al 6 de desembre de 1984, estava programada una conferència de Maria Aurèlia Capmany, titulada "L'Eivissa del poeta", que no es pogué impartir en aquell moment. L'any vinent, es tornà a programar dins el mateix curs. Finalment el 31 d'octubre de 1985, Capmany impartí aquesta conferència i durant el mateix acte, va fer la presentació del llibre de Marià Villangómez titulat *Altres ales sobre una veu. Versions de poesia*, editat per l'IEE. Durant la seua intervenció donà una interpretació profunda de l'illa i de la seua poesia.

Marià Villangómez estigué a Cornellà de Llobregat de mestre, de 1942 a 1946, destinació que li va servir per entrar en contacte amb alguns escriptors i escriptores catalanes. Maria Aurèlia Capmany fou una d'aquestes escriptores.

Obres de Maria Aurèlia Capmany disponibles a la Biblioteca Municipal d'Eivissa (Can Ventosa)

- *El teatro universal*. Barcelona: Bruguera, 1972.
- *Quim-Quima*. Barcelona: Laia, 1986.
- *Mala memòria*. Barcelona: Planeta, 1987.
- *Quinze són quinze* / M. Aurèlia Capmany i altres. Barcelona: Laia, 1987.
- *Lo color més blau*. Barcelona: Planeta, 1988.
- *Això era i no era*. Barcelona: Planeta, 1989.
- *Quim-Quima*. Barcelona: Planeta, 1991.
- *Un lloc entre els morts*. Barcelona: Edicions 62, 1992.
- *El gust de la pols*. Barcelona: Edicions 62, 1992.
- *Contes*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1993.
- *Obra completa 7. La dona* / A cura de Guillem-Jordi Graells. Barcelona: Columna, 2000.
- *Feliçment, sóc una dona*. Barcelona: Barcanova, 2004.
- *Vés-te'n ianqui*. Barcelona: Barcanova, 2005.

Sobre Maria Aurèlia Capmany

- *Maria Aurèlia Capmany. L'època d'una dona* / Agustí Pons. Barcelona: Columna, 2000.
- *Maria Aurèlia Capmany: Homenatge*. Barcelona: Centre Català del PEN, Ajuntament de Barcelona, 1992.

Maria Aurèlia Capmany traductora, prologuista...

- *El cavaller Tirant* / Joanot Martorell. Adaptació de M. Aurèlia Capmany. Col·lecció Teatre Edebé. Barcelona: Don Bosco, 1977.
- *Metello* / Vasco Pratolini. Traducció de M. Aurèlia Capmany. Barcelona: Edicions 62, 1978.
- *El gran Meaulnes* / Alain-Fournier. Traducció de M. Aurèlia Capmany. Barcelona: Edicions 62, 1982.
- *Doble indemnització* / James M. Cain. Traducció de M. Aurèlia Capmany. Barcelona: Edicions 62, 1983.
- *Lili Barcelona i altres travestís. Tots els contes, I* / Terenci Moix. Pròleg de M. Aurèlia Capmany. Barcelona: Edicions 62, 1983.
- *El baró rampant* / Italo Calvino. Traducció de M. Aurèlia Capmany. Barcelona: Edicions 62, 1985.
- *Crònica dels pobres amants* / Vasco Pratolini. Traducció de M. Aurèlia Capmany. Barcelona: Edicions 62, 1986.
- *Tirant lo Blanc* / Joanot Martorell. Adaptació de M. Aurèlia Capmany. Barcelona: Proa, 1989.
- *Conversa a Sicília* / Elio Vittorini. Traducció de M. Aurèlia Capmany. Barcelona: Edicions 62 i «La Caixa», 1990.
- *Tirant lo Blanc* / Joanot Martorell. Adaptació de M. Aurèlia Capmany. Tres i Quatre, teatre 8. València: Eliseu Climent, Editor, 2006.
- *A la recerca del temps perdut* / Marcel Proust. Traducció de Jaume Vidal i M. Aurèlia Capmany. Barcelona: Columna, 1991.

Obres disponibles a la Biblioteca de l'Arxiu Històric d'Eivissa (AHE) (Can Botino)

- *Subirachs, o, retrat de l'artista com a escultor adult*. Barcelona: Pòrtic, 1975.
- *La dona: dona, donetes, donota*. Barcelona: DOPESA, 1975.

M. Aurelia Capmany traductora, prologuista...

- *El baró rampant* / Italo Calvino; traducció de M. Aurèlia Capmany. Barcelona: Edicions 62, 1984.
- *Sexe i cultura a Mallorca: el cançoner* / Gabriel Janer Manila; pròleg de M. Aurèlia Capmany. Palma: Moll, 2013.

Llegat Villangómez

- *Tana o la felicitat*. Palma: Moll, 1956.
- *Com una mà*. Palma: Moll, 1958.
- *Ara*. Barcelona: Albertí, 1958.
- *Traduït de l'americà*. Barcelona: Albertí, 1959.
- *Tu i l'hipòcrita*. Palma: Moll, 1960.
- *Vent de garbí i una mica de por; seguit de Dones, flors i pitança i altres peces curtes*. Palma: Moll, 1968.
- *Cartes impertinents*. Palma : Moll, 1971.
- *Lo color més blau*. Barcelona: Planeta, 1982.
- *Ca, barret! : o varietats de varietats i tot és varietat* / M. Aurèlia Capmany i i Jaume Vidal Alcover. Palma: Moll, 1984.
- *El baró rampant*. Barcelona: Edicions 62, 1984.

Maria Aurèlia Capmany traductora, prologuista...

- *Obra poètica* / Salvador Espriu; introduccions: Joan Fuster i M. Aurèlia Capmany. Barcelona: Santiago Albertí, 1963.
- *Crònica dels pobres amants* / Vasco Pratolini; traducció de M. Aurèlia Capmany. Barcelona: Edicions 62, 1965.
- *La lluna i les fogueres* / Cesare Pavese; traducció de M. Aurèlia Capmany. Barcelona: Edicions 62, 1965.
- *Estat d'emergència; Els mites de Bagot ; Alicia en terra de maravelles* / Xavier Romeu Jover; pròleg de M. Aurèlia Capmany. Palma: Moll, 1972.
- *Primera comunió* / Antònia Vicents : pròleg de M. Aurèlia Capmany. Palma: Moll, 1980.

Fons Jean Serra

- *Com una mà*. Palma: Moll, 1958.
- *La dona a Catalunya: consciència i situació*. Barcelona: Edicions 62. 1966.
- *Dia si, dia no*. Barcelona: Llibres de Sinea, 1968.
- *Feliçment, jo soc una dona*. Barcelona: Nova Terra, 1970.

Maria Aurèlia Capmany traductora, prologuista...

- *La lluna i les fogueres* / Cesare Pavese; traducció de M. Aurèlia Capmany. Barcelona: Edicions 62, 1978.
- *Sexe i cultura: el cançoner* / Gabriel Janer Manila; pròleg de M. Aurèlia Capmany. Mallorca: Moll, 1980.
- *Antologia Poètica* / Jaume Vidal Alcover; a cura de Montse Palau, Magí Sunyer i Alex Susanna; pròleg de M. Aurèlia Capmany. Barcelona: Columna, 1991.